

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este Daminea si Joi'a, la fiecare d'ne septamani cu adausul Foisioarei. — Prenmeratiunea se face in Sibiin la expeditur'a foiei, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiin este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 12.

ANULU XXV.

Sibiin 1022 Februarin 1877.

(trajelelealte p'rti ale Transilvaniei si pentru pro-vinciele din Mounarchia pre unu anu 8 fl. i'ora pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscrerale se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Totu la cris'a ministeriala.

Dupa cum asigura „Hon“ cris'a ministeriului ungurescu este terminata. Ministri unguresci s'au dusu la Vien'a pentru ca sa se reconstituie cabinetulu lui Tisz'a.

Si pactulu intre jumetatile imperiului, ne spune „Hon“, este gat'a, afara de cestiunea paritatii in privinti'a bancei. Dar, si acest'a ni se pare lucru momentuosu, „daca austriacii nu acceptéza paritatea, cris'a se muta dincolo de Lait'a“. Spunendu aceste numitulu diurnalu adauge si o amenintiare. Elu dice: „daca austriacii nu acceptéza paritatea, atunci pórté ei si relele crisei.“

Eventualitatea unei crise dincolo de Lait'a, dupa noi, nu este unu lucru de care se vorbimu numai asiá in trécatu, dupa cum face „Hon.“ Se intielege la casu cându aru urmá cris'a, urmárilor unei atari crise se aru simti negresitu si dincóce de Lait'a si este intrebarea, déca aru remané lucrulu numai intr'atát'a.

Dincolo de Lait'a suntu factorii politici cu totulu in alta constelatiune, de cum suntu dincóci. Homogenitatea constitutiunala, dincolo, nu e versata cá dincóci mai numai din un'a si aceea si materia. De alta parte chiaru si parlamentaristii actuali din Vien'a arata din cându in cându câte unu semnu de nemultiamire cu pretensiunile separatistice ale Ungariei magiare si se temu de ele, cá de unele cari ducu la influinti'a nemarginita a magiariloru in monarchi'a intréga. Printre acestia suntu unu numeru de centralisti, cari astépta ocaziunea sa se i-a lucrurile de unde s'au intreruptu la 1865. Mai suntu altii, cari n'au reesitu cu incercarile loru constitutiunali la 1865 si ignorandu si patent'a din Febr. 1861 se ducu inapoi pana la diplom'a din Octobré 1860 si se nisuiescu la o reconstituire a monarchiei pe base federalistice.

A aruncá o crisa intr'unu guvern impresuratu de atatea elemente si elemente a cároru influinta, in susu si in josu, nu se póte desconsiderá, este lucru usioru; este si va fi greu inse de a delaturá cris'a numai asiá cu un'a cu dóue.

Sangele celu rece ce ni se pare ca-lu afectéza „Hon“ cându vorbesce asiá liniscitu despre cris'a de dincolo de Lait'a, nu ne vine nici decum alu luá de bani buni, pentruca o crisa acolo este adeveratu ca aru avé urmari fórté rele, inse urmariile aceste, la tóta intemplantura aru fi tare simtite si dincóci la noi.

Dincóci, adeca in Ungari'a, pre lángá cunoscut'a si proverbial'a disciplina magiara a fostu lucru usioru de a opaci cris'a ministeriala si a o face ilusoria. N'a voitu nimenea sa iá asuprasi compunerea unui cabinetu nou si lucrulu a fostu terminatu. A fostu si ratiune ca s'a urmatu asiá, pentru-ca o eventuala diéta de nou alésa este pré probabilu ca se constituiá totu din acelesi elemente, déca nu cum-va din acele, cari impingeau lucrurile mai departe la o crisa constitutiunala. Constitutiunalismulu ung. este odata asiá construitu n'ai ce-i face.

Dar' dupa cum vedemu compunetiunea elementelor de dincolo, este lucru problematicu déca principele

Auersperg aru puté jucá rolulu lui Tisz'a cu acel'si succesu.

Si, *posito sed non concesso*, cá principelui Auersperg nui succede, nu vede ori cine possibilitatea, ca dupa o crisa dincolo de Lait'a, neamu trezi intr'o buna dimineatia cu unu ministeriu de alta fatia si totu asiá cu unu altu parlamentu?

Ce aru face atunci Ungari'a? séu vorbindu in sensulu actualitatii, ce aru face atunci magiarii? mai alesu fiindu ca monarchi'a se afla intr'o situatiune, carea, fára daune insemnate, nu póte tolerá crise lángede, si tragnate cu anii, ba adi nici cu lunile.

Ceea ce dice „Hon“ despre crisa póte avé numai insemnatatea unei spaimé de urmári spre a mitigá valórea concessiuniloru ce va mai avé Ungari'a si viceversa Cislaitani'a, sa le faca pentru incheierea pactului „P. Ll“, care a jucat in tota afacerea rolulu fricosului si nemultiamitului, ne si pregatesce in nrulu de luni, cu rezultatele „cele mai bune“ ale negociárilor. Acest'a aru insemná: cris'a ministeriala in Cislaitani'a este de prisosu.

Déca cris'a inse totusi s'aru ivi atunci va fi tempulu supremu, cá sa ne gandimu si noi románii la o programa despre cele ce avemu a face si a nu face, cá sa nu remanemu iérasu cá poetulu, cându Joie a impartitu bunatátile pamentului.*)

Sibiin, 9/21 Februarin 1877.

In legatura cu cele scrise in „T. R.“ din 30 Ianuariu a. c. (11 Febr.) sub rubric'a „Sibiin, 20 Ianuariu“ facia cu cele publicate de d. Babesiu la incetarea foiei se „Albin'a“ nrii 117 si 118 din 1876 despre unu asiá numitu „planu ce s'aru fi facutu la an. 1867 pentru impiedecarea sanctionárei si introducerei dualismului“, reproducemu dupa „Curierulu de Iassi“ din 6 Febr. a. c. observárele, ce le face acésta fóia la scrisórea autografa a lui Kossuth datata din Dobritienu 26 Apr. 1849, reproducu si de noi in articlu susatinsu dupa „Transilvani'a.“

Eata ce dice „Cur. de Iassi“ incátu pentru Siagun'a:

„Si aceste tóte Kossuth le serie despre unulu din cei mai moderati ómeni, care se intielege ca nu s'a pututu insufléti nici odata de strani'a onóre de a fi numeratu intre turci séu magiari, incátu ceea ce a facutu contra „acestor'a érá in realitate unu servitiu adusu umanitati si unu meritu fatia cu popórele „transilvane.“

„Mai interesanta inse este acésta scri. sóre din altu punctu de vedere. Siagun'a „a fostu tratatu de unu partidu romanescu din „Transilvani'a, cá vendiatoriu alu intereselor „romanesco si cá magiarofilu. Acum inse se vede, cari erau adeveratele lui simtiri. In „fapta metropolitulu transilvanu, politicu din „crescetu pana in tálpi, si cunoscea asiá de „bine poporulu, ómenii, inteliginti'a, incátu nu „i-au crediutu capabili de a resistá la 1866 cu „efectu la introducerea dualismulu. Cá toti „politicii de talentu, Siagun'a érá pessimistu „si au calculatu totu-déun'a cu impregiurárele „cele mai rele, nu cu cele mai bune. In „dealtfelu lips'a lui de incredere nu in energi'a, „dar' in judecat'a sanatósa si óre-cum realista a conluptatoriloru sei a fostu in parte „adeverita de vreme.“

*) Inainte de a incheiá nrulu pres. vine scirea telegrafica ca pactulu e perfectu; cris'a asiá dara n'are locu.

Revist'a politica.

Preste asiá numitele crise ministériale amu fi trecutu. Preste diferintiile intre Cis - si Translatani'a in privinti'a bancei inca. Alarm'a cu deputatiunile magiare a adormitu. In fine amu fi ajunsu iarasi la traiu constitutiunalu liniscitu, firesce asia dupa cum a fostu si mai nainte.

Cá sa fimu convinsi ca tóte cele díse in sirurile de mai susu nu suntu numai combinatiuni, n'avemu decátu sa cetimu telegramele dela Vien'a din 20 Februarin st n. Intr'acele stá scrisu: *pactulu este perfectu. Amin dicemu noi.* N'amu perdutu si n'amu castigatu, unde amu fostu acolo suntemu si unde suntemu acolo amu fostu.

Va fi de prisosu a ne mai oprí la cioborulu pentru banca, la care n'a cástigatu nimenea si amu perdutu cu totii: banii pe calatoriile ministriiloru in susu si in josu, diurnele acestor'a si apoi diurnele corpuriloru legiútoré, cari au siediutu cu mânilé in sinu pâna s'a terminatu diferinti'a, déca o putemu numi asiá. Póte spre noroculu cui-va, déca va avé curagiulu sa hazardeze niscari cruceri in loteria sa publicámu ca dupa „N. W. Tagblatt“ 9 au fostu propunerile cum sa se compuna consiliulu generalu alu bancei. Acésté 9 propuneri variaza in urmatórele combinatiuni: 1) Banc'a natiunala: 9 austriaci, 5 unguri etc. 2) Lesser: 9 austr., 5 ung. cu modificarea ca vice-gubernorii sa-i denumésca deadreptulu regiméle respective. 3) Andrassy: 5 austr., 5 ung., 4 alesi de adunarea generala, 4 reg. ung.: 5 austr. 5 ung. 4: vedi nr. 3); celelalte pâna la 8 suntu pré vechi; acest'a inse difere de cele dóue de sub 3) si 4 numai prin cifrele: 3, 3, 6.

Mai are inregistrarea cifrelor de mai susu si meritu de a scí si publiculu nostru ce cestiuni dificile au ocupatu pre guvernele nóstre, cari cestiuni au pututu sa ajunga la solutiune numai dupa atátea conferintie si asudate negociári.

Parerile despre neevitabilulu resbelu, in locu de a se inputiená se immultiescu. „P. Ll.“ care pâna inainte cu doue trei díle n'a lipsitu asi dá aerulu ca era sa faca pe Rusi'a sai simta puterea, deodata a schimbatu registrulu si cánta, mai piano, ba in nrulu de luni diminétiá pune pe unu corespondentu alu seu din Berlinu sa scrie de o *cooperatiune* a Austro-Ungariei cu Rusi'a. Luni dupa amedi mai moduléza ceva si socotinduse ca nu e bine a trece dintr'unu octavu in celalaltu a scoborit'o numai cu unu jumetate de octavu, la *neutralitate*, care neutralitate inse dupa cum dice „P. Ll. (va se dica, alta variatiune) „se va pastrá numai pâna nu se voru atinge interesele nóstre (austro-ung.) prin resbelulu despre a *carui erumpere in restimpu de 4 pâna in 5 septamáni nu se mai indoiesce nimenea?*

Modulatiunea din urma, are dara fórté debila afinitate cu amenintiárele de mai nainte, cu cuventarile softaleloru dela Constantinopole si cu ceremoniele la impartirea decoratiuniloru turescoi intre trei membri ai comitetulu de 60, cari nu avura norocire de a peregriná la sorele cultu-rei in Stambul.*) Piano acest'a este de esplicatu. Pericululu se apropi'a

*) „N. P. Z.“ si „Egyet“ spune ca constitutiunali cavaleri cându au capatatu de coratiunile leau strinsu la inima, leau saru-

totu mai tare si cu cátu se apropiascae curagiulu.

Concentrarile la Chisianau si in Caucasu suntu dupa scirile mai recente completate. O foie englesa spune, ca armat'a de actiune a Rusiei este de 275,000 inf. si 20,000 cavaleria cu 900 de tunuri.

Un'a inse nu ne potemu esplicá. Pe unde va trece armat'a acést'a déca Romani'a remane neutrala, dupa cum se scriea mai dílele trecute.

Dealtminte turcii ingrígiescu de tóte. Ei voru deslegá si enigm'a acést'a, pentruca au mai schimbatu odata pre marele veziru, tramitiendu si pe Edhem in urm'a lui Midhat pasi'a si din Constantinopole se telegraféza, ca sultanulu este pe cale a se bolnavi cá fratele seu Muradu.

Colectiune

de materii, relative la matrimoniu si divortiu in biseric'a gr. or.*)

(Urmare.)

Canóne cari oprescu casatori'a in cleru.

Can. 26 apost., can. 6 sin. ecum. VI can. 1. din Neocesar'i'a si can. 14 sin. ecum. IV oprescu casatori'a celoru ce s'au hirotonitu si concedu numai cetitoriloru si cantáretiloru a se casatori.

In deosebi can. 3. sin. ecum. VI nu suferé preoti bigami (cároru li se iá numai administratiunea sacerdotala), nici pe cei ce s'au casoritu, de-si numai odata, dupa hirotonia, cari se desfacu de muieri.

Canóne cari impiedeca intrarea in cleru din caus'a casatoriei.

Dupa can. 17, 18, si 19 apost. si can. 3 sin. ecum. VI nu potu intrá in cleru cei insurati de 2 ori, cei ce au tienutu 2 surori ori nepóta de sora, si cei ce au luat femeí lapedate de barbatu, ori veduva, ori curva séu sclava, iér'a dupa can. 8 din Neocesar'i'a nici acél'a, a cáruí muieré s'a doveditu de preacurva.

Canóne care despartu casatori'a din oficiu si concedu despartirea benevola pentru oficiu séu tagma.

Can. 12 si 48 sin. ecum. VI, demanda a se despartí de muieré acél'a, carele au ajunsu a fi episcopu.

Can. 30 ibid. dispenséza pe preoti de can. 5 apost., si le concede a se despartí de muieri cu voia imprumutata; inse acést'a s'au concesu numai preotiloru din locurile barbare, pentru obiceiurile loru, cá o esceptiune, ce dovedesce toleranti'a bisericei nóstre, de unde inse nu se póte face regula, afara de casulu intrárei in monastire, care se aplica si la muieri. Numai can. 8 din Neocesar'i'a demanda preotiloru a-si dimité soci'a cându aceea dupa hirotonia au preacurvit.

Canónele cari tratéza despre curvia si concedu despartirea din caus'a adulteriului.

Definitiunea adulteriului se afla in can. 4 alu Sft. Grigoriu din Niss'a intr'acolo: curvi'a séu fornicatiunea este implinirea óre-cárei cupiditati fára injuri'a cui-va, iér' précurvi'a séu adulteriulu este, care se face cu injuri'a cui-va; celu din urma se tractéza mai aspru cá cea dintáiu. Asemenea se

tatu si le au atinsu cu fruntea. Ataf'a fanatismu bizantinicu, in ómeni din sinulu natiunei conducatorie totu e prémultu.

tractéza în canóne adulteriu femeii mai aspru cá alu barbatului.

Can. 22. sin. ecum. VII de-si dice: ca celu ce cauta la femeia spre a o poftí pre ea în inim'a sea au précurvitu cu ea, totusi can. 4 din Neocesarí'a dice: ca celu ce va poftí pe muiere si si-au propusu a se culcá cu ea, dar' poft'a lui nu au devenitu la fapta complinita, se vede ca prin daru au fostu scapatu.

Inse can. 87 sin. ecum. VI numesce de adultera pe femeia aceea, carea fára cuventu au parasitu pe barbatulu ei si au fugitu dela elu; iéra pe barbatu 'lu numesce de adulteru pe acela, carele 'si va parasí pe muierea sea si va luá pe alt'a.

Can. 113 din Cartagen'a opresce în genere atátu barbatului cátu si muierii parasite, de a se impreună cu altii resp. cu altele; inse can. 48 alu Sft. Vasiliu numesce pe femeia alun-gata dela barbatu, carea au luatu pe altu barbatu, espresu de adultera.

Pre cându Sft. Vasiliu în can. 39 numesce pe femeia ce locuiesce cu preacurvariulu, de preacurva pentru totu-déun'a; totu Sft. Vasiliu în can. 21 dice: ca barbatulu ce au facutu curvia (fornicatiune d. e. cu cea despartita de barbatu) nu se judeca de adulteru, cá si muierea ceea ce au preacurvitu; deci — dice — „muiera pe barbatulu ei, dupa ce elu s'au întorsu dela curvia, 'lu va primí, iér' barbatulu, pe ceea ce s'au spurcatu (adultera) dela cas'a lui o va inde-reptá" cáci asiá au fostu obiceiulu.

Inse precum se escusa femeia carea s'au stricatu prin sila, în can. 49 S. Vasiliu asiá se escusa si aceea femeia, carea din nesciintia au curvitu în can. 49 St. Vasiliu, cându adeca au creditu pe barbatu de liberu, si l'au luatu, iér' apoi femeia acestuia s'au reintorsu la elu. Vedi si can. 93 sin. ecum. VI si can. 31 si 36 St. Vasiliu.

Si barbatulu, carele va luá pe muierea logodita cu altulu, fiindu logodniculu ei în viétia, se tractéza de adulteru dupa can. 98 sin. ecum. VI. În unu altu tractatu mai tardiu voiu vorbí inca despre adulteriu.

IV.

Canóne care suna despre mórtea pre-sumtiva si despartu casatori'a din pribegire.

Despre pribegiri otarese can. 93 sin. ecum. VI urmatóarele: muierea alu cárei barbatu este dusu; si nu se scie unde se afla, este adultera, déca se va maritá, pána ce nu s'au convinsu despre mórtea barbatului; asisderea se tractéza si muierile ostasiloru, a cároru barbati nu se scie unde se afla, si inca si acelea, cari nu voiescu a asteptá reintórcerea barbatiloru loru din caletoria; inse lucrulu are óre-care iertare, cáci este prepusu de mórtea barbatului. Iér' de s'aru reintórcere ostasiulu pribegitu, si va voi a luá pe muierea sea, maritata dupa altulu, o póte luá, si alu doilea barbatu se póte însurá. Asemenea otarese si can. 31 si 36 St. Vasiliu, numai cu acea deosebire, ca iertarea pentru prepus'a mórte se pare a se întielege despre femeile ostasiloru. Inse dupa can. susucitatu 93 VI nu póte fi indoie-la, ca si la alti barbati pribegiti se presupune sub acele conditiuni (vedi legile imperatesci) mórte, si se desparte casatori'a.

Tempulu pribegirei se afla normatu în pravila (c. 235) si în legile imperatesci (de regula 5 ani).

Se vede din acestea, ca divortiuulu, cu presupunere de mórte, se concede numai din pribegirea barbatului dupa canóne.

Deci urméza dupa canóne, ca absentarea femeii dela cas'a barbatului invólve necredintia (adulteriu prepusu), cându ea adecă fára causa justa si preste voi'a barbatului parascesce cas'a lui.

Inse absentarea si pribegirea (în

3—5 ani) în form'a de susu s'au aplicatu si la femeii prin novel'a 22 a lui Iustinianu si s'au primitu si în alte legi mai tardii (d. e. în codic'a rusésca, în codulu Moldovei etc.)

V.

Despre legile imperatesci, încátu atingu ele matrimoniulu si divortiuulu.

Legile imperatesci — sub cari se întielegu aici acelea ale imperatiloru crestini romani (bizantini) inca suntu unu isvoru subsidiariu pentru cauzele si motivele divortiuului în biseric'a nóstra, într'atát'a, încátu biseric'a si legile scripturei ei le-au primitu cá atari.

Precum imperatii au recunoscutu tóte cauzele si motivele divortiali canónice, ba au ingrigitu, a se compilá acelea si a avea valóre de lege (De aci nomo-canonulu lui Ioanu recunoscutu prin novel'a 131 a lui Iustinianu); asiá si biseric'a au concesu imperatiloru, ba au si cerutu dela ei (vedi can 113 sin. din Cartagen'a), de a aduce în legile loru motive divortiali, conforme canóneloru, cari apoi au servitu la judecatoriile bisericesci de norme legali, pe cari apoi le-au reprodusu si scriitorii bisericesci. Atátu Fotiu în nomo-canonu (Tit. 13 c. 4.) cátu si Blastares (liter'a gamm'a pag. 73) si Balsamonu (în comentarea can. 5 apost.), aducu cá motive legali de divortiu acelea, ce se cuprindu în novel'a 117 a lui Iustinianu.

Totu acelea motive novelari se aducu si în corpulu juris canonici de care se servesc biseric'a rusésca (a. n. Korintsehaja kniga cartea 48 tit XI fol. 71 si 72), precum si în Pravila si în Pidalionu. De sine se întielege, ca numai acelea motive din novelele imperatiloru bisantini le-au primitu biseric'a, cari au statu în consonantia cu canónele (Balsamonu Scali'a, Fotiu c. 2., Pidalionu fol. 10), si suntu asiá dar' acelea novele a se priví de dreptu subsidiariu. Blastares dice în proemiu: nihil autem vetat, quo minus et de politicis legibus breviter disseramus; siquidem et earum nonnullas sacrarum canonum capitibus, tanquam auxiliares quasdam, adnectere visum est. Apoi iérasí: subsidium canonum sunt leges imperatoriae. Canonibus civilis lex opitulatur.

Legi imperatesci, cari atingu séu cuprindu motive de divortiu suntu 1.) ale lui Constantinu imperatulu din 331, cari concedu femeii a se despartí de barbatu numai din caus'a: ucide-rei, amestecului de veninu, si a rapirei de morminte, iér' barbatulu din caus'a: adulteriu femeii, a mestecárei de otrava, si a votriei; iér' în an. 337 au concesu muierii a se despartí, a cárei barbatu s'au dusu în resboiu si în 4 ani nu s'au mai auditu de elu (vedi novel'a lui Iustinianu 22. c. 5 si L. 7. cond. Iustin. c. V. tit. 17).

2. Legile imperatiloru Honoriu, Theodosiu si Constantinu din an. 421 de injustis es justis repudiis; celea dintâiu sine causa vel tantum ob morum vitio seu mediocres causas, cele din urma ob graves causas atque in volutam ereminibus magnis conscientiam, (vedi L. 2. cod. Theod.)

3. Legile imperatiloru Theodosiu si Valentinianu din an. 439 concedu divortiuulu mutuo consensu (ceea ce inse s'au aflu anticanonica); iér' cele în an. 449 concedu femeii a se despartí, cându ea va dovedi: ca barbatulu este adulteru, ucigasiu, mestecatoriu de otrava, conspiratoriu asupr'a imperiului, condamnatu pentru crima de falsitate, rapitoriu de morminte, jefitoriu de edificii sacre, lotru, în suspiciune de lotru, furu de vite si de ómeni, plagariu, cându elu spre ocar'a sea si a casei se tie ací legaturu cu muieri nerusinate, cându elu periclitéza si maltratéza cu batâi pe femeie; — iér' barbatulu se concede a se divortia, déca elu va dovedi pe muiere: de adultera, mestecatóre de otrava, ucigasiu, plagariu, rapitóre de mormintu, despoietóre de edificii

sacre, ocrotitóre de lotrii, carea poftesce de a convetiú cu barbati streini preste voi'a barbatului, carea fára voi'a lui dórme afara de cas'a lui fára causa justa si probabila, carea în contr'a vointiei barbatului se bucura de aspecte în circuri, teatre si la jocuri, carea cauta curse prin veninu sabie si alte asemenea, carea este conscie de conjurári asupr'a imperiului, este complice în crime de falsitate, séu da ajutoriu la mâni cutezatóre. Divortiuulu din consensu érá dar' delaturatu inse prin imperatulu Anastasiu în an. 497 iérasí introdusu.

4. Imperatulu Iustinianu în an. 528 au mai adaugatu lángra motivele pána aici aduse inca: impotentia barbatului dovedita în restempu de 2 ani, apoi au mai înventatu elu inca urmatóarele 3 motive: cându abortéza femeia cu propusu, cându ea din poft'a sburdalnică se scalda cu alti barbati si cându ea în viétia barbatului ei se arata poftitóre de alti barbati.

Tóte aceste motive aduse de elu, precum si cele aduse de Constantinu, Theodosiu, Valentinianu si Anastasiu le-au confirmatu Iustinianu în an. 534, în codox repetitae praelectionis, totu asiá în an. 536 prin novell'a sea 22 cap. 15 § 1 si 2 si cap. 16 § 1, si afara de acestea, au adaugatu în acea novela cap. 5 divortiuulu bona gratia, cându o parte intra în monastiri si cap. 7 cându barbatulu au femeia devinu în captivitate si în decursu de 5 ani nu se mai aude nimicu de viétia loru si în cap. 9 cându ver-o parte se condamna prin judecáta la sclavie, inse în cap. 6 prescrie la impotentia barbatului 3 ani de asteptare, si în cap. 14 cere 10 ani de absentie a ostasiului pribegitu, déca acest'a la epistólele muierii nu au respunsu, séu au dechiaratu, ca nu o mai vrea de socie. În an. 540 au cassatu Iustinianu divortiuulu din consensu prin novell'a 117 cap. 10 si prin novel'a 134 cap. 11 din an. 541. Prin novel'a 117 inse cap. 14 au opritu iérasí divortiuulu femeiei din caus'a batailoru facute ei prin barbatu, iér' în cap. 11 restringe pásirea femeiei la a dóua casatorie din caus'a absentarei barbatului ei în resboiu la acelu casu cându comandantele trupei lui va testificá, ca elu au muritu, iér' în cap. 12 sustiene cele 3 motive divortiali bona gratia (impotentia barbatului intrarea în monastire, si captivitatea de 5 ani a barbatului, carele nu este soldatu), si în cap. 8 si 9 imputienéza acelea motive, din cari se póte demite unu sociu pe celalaltu si adeca numai din urmatóarele:

Cap. 8, barbatulu 'si póte demite femeia:

cându scie ea de conspiratiunile altor'a în contr'a imperiului si nu arata acést'a barbatului,

cându barbatulu crede ca aru puté dovedi pe muierea sea de adultera, si acést'a acusatune se face ade-verata,

cându femeia în ori ce modu pune curse barbatului, séu scíndu de atari curse ale altor'a, nu spune acést'a barbatului,

cându ea traesce séu se scalda cu barbati streini în contr'a voiei barbatului,

cându ea în contr'a voiei lui remâne afara de casa si nu la parintii ei;

cându ea se duce la teatre si circuri fára voi'a barbatului seu oprindu-i elu,

iér' cându vre-unu barbatu va alungá pe muierea sea pentru ver-o alta causa, din cas'a sea, si aceea femeie ne avendu parinti la cari se remána, va remânea afara de cas'a barbatului preste nópte, atunci nu se concede barbatului repudiulu din asta causa, pentru ca elu au datu ansa la asta remánere afara de casa.

Cap. 9; femeia póte parasí pe barbatu:

Cându séu elu conspira asupr'a imperiului seu scíndu de conspirárele

altor'a, nu le arata pe acelea singuru séu prin altii.

Cându elu pune curse vietiei femeiei, séu scíndu ca punu altii, nu-i arata acést'a femeiei séu nu se silesce a o aperá.

Cându barbatulu pune curse inocentiei femeiei si o predá pe ea altor'a spre adulteriu.

Cându barbatulu acusa pe femeie de adultera, si acést'a nu o póte dovedí.

Cându barbatulu în cas'a unde locuiesce cu muierea sea, în odiulu ei, convinsu ací cu alta muiere, séu totu în acelu locu în alta casa remâne cu alta muiere, si nu se abtiene dela acést'a lucsurie nici dupa un'a séu dóua admonitiuni date din partea femeiei sele, a parintiloru séu altoru persóne demne de credintia.

5. Imperatii Constantinu VI si Leo IV (an. 751—774) au mai adusu motive de divortiu pentru ambe párti: bóla leprósa si femeiei i-au concesu a se despartí inca: cându barbatulu în decursu de 3 ani dela incheierea casatoriei nu au pututu sa se impreune trupesce cu femeia sea. Inse au opritu despartirea, cându dupa incheierea matrimoniului unulu séu altulu au caditu în bóla indracirei (malum genium).

Imperatulu Leo filosofulu (886—908) în novel'a sea 30 au mai adausu inca lángra motivele precitate a lui Iustinianu si acelea: cându femeia, traindu-i barbatulu, încérca a se casatorí cu altulu, apoi: cându femeia abortéza în odiulu barbatului, iér' în novelele 111 si 112 au dechiaratu si indracirea cá motivu divortialu si adeca atunci, cându acea bóla tiene la femeie 3 ani iér' la barbatu 5 ani; în fine constringe divortiuulu din caus'a captivitatiei ver-cáruí omu, la acea conditiune carea este în nov. 117 a lui Iustin. prescrie pentru soldati pribegiti.

6. Imperatulu Constantinu Porfirogenetulu în *Basilicele* revidate de elu în an. 912 Lib. 28 lit. 7 § I si IV. au normatu cá motive divortiali *numai acelea ce se cuprindu în novel'a 117 a lui Iustinianu* (causa divortii cum et sine damno), au cassatu si elu divortiuulu ex consensu, si au primitu si elu inca motivele: sclaviei si a bólei nevindicavere si nesuferibile de indracire.

Imperatulu Mihailu *Duca* (1071—1074) au primitu motivele din *Basilici* si novelele lui Iustin., iér' imperatulu Niceforu XIII Botoniatu (1078—1080) din novelele lui Leo filosofulu. Legile adunate în *Basilice* au servitu de pracsá în bisericá.

(Va urmă.)

Protocóele Conferintiei din Constantinopole 1876—77.

1. PROTOCOLU.

Sied. dela 6 zilhidie 1293 (11/23 Dec. 76)

(Urmáre.)

Contele Bourgoing invocá espresionea de în termeni generali coprinisa în comunicatiunile guvenului M. S. Britanice pentru a aretá ca restalibirea statu-quoului nu fusese întielésa ca escludiendu ori ce discutii asupr'a amenuntelor din momentulu ce aru fi incontestabilu ca aceste amenunte au o importantia reala pentru oper'a conferintiei si elu adauga ca acést'a espresione autorisa discutinea rectificarii fruntarielor.

D-nii plenipotentiaru otomani da fiecare la rendulu seu esplicatiuni asupr'a modului în care espresionea în termeni generali din programulu englezu fusese întielésa de inalta Pórta. Dar, în ori ce casu, densii n'aru putea sa admíta ca instituirea comisuniloru cari fusesera trimise la fati'a locului în diferite rinduri si inca la celu din urma locu, sa póta astadi pune în discutune parasirea teritoriiloru situate cu totul afara de actiunea a insasi acestoru comisuni.

Generalul Ignatieff nu se p $\acute{o}$ te opri de a aminti ca comisiunea despre care e vorba nu 'si terminase lucrările s $\acute{e}$ le.

Plenipotentiarii otomani admitu dreptatea observatiunilor generalului Ignatieff, dar' densi constata inca odata ca nu er $\acute{a}$ vorba de c $\acute{a}$ tu de insulele formate de Drin'a.

Generalul Ignatieff sustine ca din dorintia chiaru a plenipotentilor otomani, resulta ca ore-care comisiuni s'au socotitu necesari. Aceste comisiuni nu si-au ajuns scopulu. Este de temutu ca pe viitoru aceleasi cauze sa nu impedece pe ambele p $\acute{a}$ rți la o intelegere directa. I se pare dar naturalu c $\acute{a}$ conferint'ia sa se preocupe de o stare de lucruri care da locu la contestatiuni pentru a trage unu principiu care sa p $\acute{o}$ ta aduce la o solutiune sigura.

D-nii plenipotentiarii nu contesta oportunitatea ce ar fi de a ajunge la o intelegere in ceea ce privesce insulele Drinei. Obiectiunile lor nu tientescu de c $\acute{a}$ tu la consecint'ia ce ar voi sa se traga de la lini'a de demarcatiune propusa relativu la posesiunea micului Zvornik care face parte de cinci secole din teritoriulu otomanu si care este consideratu ca se coprinde in regiunea fortaretiei marelui Zvornik.

Ambasadorulu Angliei crede ca progresele artileriei moderne facu ca in privint'ia militiei, posesiunea micului Zvornik nu aru putea avea o importantia reala.

Generalulu Ignatieff cit $\acute{e}$ za in spriginulu consideratiunilor emise de colegulu seu, opiniunea autorizata a unui oficeru germanu.

Comitele Chaudordy aru dor' sa v $\acute{e}$ dia mai bine precisatu punctulu ce plenipotentiarii otomani aru voi sa lamur $\acute{e}$ sca.

Alu doilea plenipotentiaru otomanu, respunsiendu la dorint'ia esprima de plenipotentiarulu francesu, revine la necesitatea de a fics $\acute{a}$ d $\acute{e}$ ca o asemenea discussiune este bine in limitele programulu convenitu.

Marchisulu Salisbury nu se indiesce ca expresiunea in termini generali, comport $\acute{a}$ in adeveru latitudinea ce conferint'ia a creditu ca trebuie sa-i dea.

E. S. Edhem pasi'a esita a se un' cu parerea E. S. care pentru a complet $\acute{a}$ opiniunea sea adauge ca Angliter'a, totu-d $\acute{e}$ un'a a intielesu astfelu expresiunea precipitata, cit $\acute{e}$ za c $\acute{a}$ proba, corespondint'ia schimbata intre Lord Derby si principele Gorciacoff, dupa care se intelege ca restabilirea statu-quo-ului n'aru esclude ore-cari arangiamente asupr'a unoru puncte secundare.

Ambasadorulu Germaniei dice ca dela aparint'ia programulu anglesu, astfelu fusese intielesu.

Ministrulu Italiei se unescu cu vorbele E. S. ambasadorulu Germaniei.

E. S. Edhem-pasi'a revenindu i $\acute{e}$ rasi asupr'a sensulu in termini generali, se scudia ca nu a pututu impartasi parerea exprimata in privint'ia importantiei acestei expresiuni relativu la cestiunea Micului Zvornik. Ac $\acute{e}$ sta localitate a facutu de multu tempu obiectulu cereriloru guvernulu serbu. Nu se putea, de pe atunci, g $\acute{a}$ ndi ca propunendu restabilirea statu-quo-ului in termini generali, guvernulu britanicu intielesese a trans $\acute{a}$ in fav $\acute{o}$ rea principatulu o cestiune care statuse p $\acute{a}$ na atunci in suspensiune. Propunerea guvernulu britanicu aru putea prea bine sa se intielega ca implic $\acute{a}$ ndu rectificatiune asupr'a unoru puncturi ale liniei de demarcatiune cari au datu locu la dificultati. Daru densulu crede ca n'aru trebui sa m $\acute{e}$ rga mai departe.

Baron. de Calice crede ca expresiunea in termini generali este echivalenta cu astal'alta: in regula generale si ca admite astfelu ore-cari mici exceptiuni la statu-quo.

Edhem pasi'a aru recun $\acute{o}$ sce de buna-voe important'ia propunerii guvernulu britanicu pentru totu ce privesce rectific $\acute{a}$ ri de fruntaria cu care diverse comisiuni fusesera insarcinate,

Ambasadorulu Angliei reamintesce ca aceste comisiuni s'au disolvatu totu-d'a-un'a mai nainte de a present $\acute{a}$ rap $\acute{o}$ rte definitive.

Contele Zichy dice ca in adeveru comisiunile nu s'au pusu nici o data in acordu; pentru ac $\acute{e}$ st'a s'a creditu necesaru de a propune actualmente o stare de lucruri durabila.

E. S. Savfet pasi'a dice ca ac $\acute{e}$ st'a e tocmai dorintia de ajunge la stabilirea unei st $\acute{a}$ ri de lucruri durabila care dedese locu la formularea c $\acute{a}$ tre inalt'a P $\acute{o}$ rta, a propuneriloru s $\acute{e}$ le de pacificare. Aceste propuneri, dupa parerea s'a constitu $\acute{a}$ unu mijlocu siguru de a preveni reinturnarea acelorasi inconveniente.

Comitele Zichy propune unu mersu de discussiune mai precisa.

Comitele Chaudordy este de parere ca aru trebui sa proced $\acute{a}$ cu ordine; a incepe prin urmare cu Serbi'a si a urm $\acute{a}$ articulele, adopt $\acute{a}$ ndu-le s $\acute{e}$ u rezerv $\acute{a}$ ndu-le.

Asupr'a unoru observatiuni a celui de alu doilea plenipotentiaru otomanu, privit $\acute{o}$ re la t $\acute{e}$ nut'a esacta a programulu presentatu de guvernulu Britanicu, E. S. Savfet pasi'a da lectura propuneriloru angleze dupa telegram'a alu careia coprinse este:

„Propunerile urmat $\acute{o}$ re suntu acelea pre cari gnvernulu M. S. Britanicu socotesce calculate a form $\acute{a}$ bas'a unei pacific $\acute{a}$ ri.

1. Relativa la Serbi'a si Muntenegru in termeni generali statu-quo.

2. P $\acute{o}$ rta sa se angajeze simplu, printr'nnu protocolu semnatu la Constantinopolu cu reprezentantii puteriloru mediatrice, a conced $\acute{a}$ Bosniei si Herzegovinei unu sistemulu de autonomia locala s $\acute{e}$ u administrativa, ac $\acute{e}$ st'a expresiune insemn $\acute{a}$ ndu unu sistemulu de institutiuni locale, care va d $\acute{a}$ populatiuniloru unu controlu ore care asupr'a oficeriloru locali si care va procur $\acute{a}$ in acela'si tempu garantii in contra actelor de autoritatea arbitrara f $\acute{a}$ ra a fi cestiunea de crearea unui statu tributaru.

Garantii de acela'si felu trebuie sa se gas $\acute{e}$ sca in contr'a abuzurilor din Bulgari'a, ale carora amenunte esacte potu fi discutate mai in urma.

Reformele la cari P $\acute{o}$ rta a aderatu in not'a sea c $\acute{a}$ tra reprezentantii puteriloru cu data de 13 Februaru din urma, suntu considerate c $\acute{a}$ trebuindu sa fia cuprinse in arangiamentele administrative pentru Bosni'a si pentru Herzegovin'a si pe c $\acute{a}$ tu se va cuveni acestei provincii pentru Bulgari'a.

Cu ocaziunea acestei lecturi, E. S. Ambasadorulu Angliei observa ca in transmisiunea telegramei precipitata a fostu o er $\acute{o}$ re si ca in locu de: oficeri locali trebuie se cet $\acute{e}$ sca: afaceri locali.

E. S. Savfet pasi'a crede de dator'ia s'a a constat $\acute{a}$ ca in documentulu transmisu Portiei, nu s'a vorbitu de c $\acute{a}$ tu de oficeri locali.

Contele Chaudordy dice ca in totalu, conferint'ia, present $\acute{a}$ ndu lucrarea sea nu a avutu cugetulu de a se depart $\acute{a}$ de programulu anglesu at $\acute{a}$ tu in partea relativa la Serbi'a si Muntenegru c $\acute{a}$ tu si in cea relativa la regularea celoru trei provincii.

E. S. Edhem pasi'a dice ca, d $\acute{e}$ ca ac $\acute{e}$ st'a este cugetulu conferint'iei, se p $\acute{o$ te incepe cu cercetarea articuleloru relativu la Serbi'a.

Comitele Corti, pentru a nu las $\acute{a}$ f $\acute{a}$ ra respunsu observatiunea plenipotentiariloru otomani, privit $\acute{o}$ re la nediscutiunea mijloceloru propuse pentru pacificarea Serbiei, dice ca sco ulu ce voi $\acute{a}$ sa se atinga, inainte de ori-ce, er $\acute{a}$ de a stabili o stare de lucruri moralmente si materialmente durabila; ca din acelu momentu, a trebuitu sa

se evite totu ce aru fi de natura a perpetu $\acute{a}$ ostilitatea intre Serbi'a si Turci'a si ca ac $\acute{e}$ st'a a fostu cuventulu care a facutu sa se propuna c $\acute{a}$ linia de demarcatiune thalvegulu Drinei.

Generalulu Ignatieff si Marchisulu Salisbury se unescu cu vorbele comitelu Corti.

Dupa propunerea comitelu Chaudordy, se incepe discussiunea pe articole a documentulu relativu la Serbi'a. (Anexulu litera A la primul protocolu.)

Art. int $\acute{a}$ iu s'a cetitu. Plenipotentiarii otomani, facendu observatiunea ca este in programu, nu d $\acute{a}$ nascere la nici o discussiune.

Art. 2 relativu la thalvegulu Drinei d $\acute{a}$ plenipotentiariloru otomani ocaziunea de a reinnoi obiectiunile ce au emis inainte. Ei declara ca suntu f $\acute{a}$ ra instructiuni asupr'a acestui punctu, si prin urmare acestu articulu este rezervatu.

Art. 3, 4 si 5 s'au adoptatu si conferint'ia trece la discussiunea documentulu relativu la Muntenegru. (Anecsa sub liter'a B. la primul protocolu.)

Plenipotentiarii otomani declara, ca neavendu instructiuni, ei nu potu intr $\acute{a}$ in discussiunea articuleloru 1, 2 si 3, cari dupa opiniunea lor se gasescu f $\acute{a}$ ra de programu.

Marchisulu Salisbury nu vede in art. 2 relativu la Bojan'a, dec $\acute{a}$ tu o dispositiune favorabila navigatiunei.

Aceste articole se punu la reserva.

Comitele Chaudordy crede ca acum aru fi oportunu a trece la cercetarea unui altu documentu, num $\acute{a}$ ndu i $\acute{e}$ rasi articulu cu articulu, num $\acute{a}$ ndu in sa de a reveni mai tardiu asupr'a punctelor ce plenipotentiarii otomani voru voi sa reserve.

Plenipotentiarii observa ca nu este vorba altfelu, dec $\acute{a}$ tu de o prima lectura.

Contele Chaudordy incepe lectur'a regulamentulu Bulgariiei articulu pe articulu. (Anecsa C. la primul protocolu.)

E. S. Savfet pasi'a, la articulu int $\acute{a}$ iu care indica limitele celoru d $\acute{o}$ ue noi vilaete, ce va fi a organiz $\acute{a}$, dice ca guvernulu otomanu nu aru put $\acute{e}$ sa accepte delimitat'ia propusa, d $\acute{e}$ ca nu aru fi divisiunea actuala care a datu locu la evenimentele din urma si ca suntu populatiuni cari nu se adapt $\acute{e}$ za cu ac $\acute{e}$ sta noua grupare.

E. S. Edhem pasi'a cere motivele cari au facutu se ficeze limitele propuse. Elu nu vede nici unu motivu care justifica modificatiunile at $\acute{a}$ tu de importante cari aru fi introduse in divisiunea administrativa si aru fi de doritu cu at $\acute{a}$ tu mai multu de a cun $\acute{o}$ sce cari suntu elementele ce au condusu pe reprezentantii puteriloru garante intr'unu proiectu care i se pare ca trebuie se intempine dificult $\acute{a}$ ti de neinvinsu. Este adeveratu ca c $\acute{a}$ te-odata limitele vilaetelor au fostu modificate; dar' aceste schimb $\acute{a}$ ri de pura convenientia administrativa n'au nimicu comunu cu planulu despre care este vorba. Divisiunea presenta are pentru ea sanctiunea tempului si a esperintiei. (Va urm $\acute{a}$.)

Corespondint'ia.

Nadesiulu-sasescu in 16/2 1877.

Dle Redactoru! Sunteti rugati cu t $\acute{o}$ ta caldur'a se binevoiti a d $\acute{a}$ locu in col $\acute{o}$ nele pretiuitulu diariu ce rediget $\acute{i}$ urmatoriulu respunsu, la care me avis $\acute{a}$ unu domnu interpelante in nrulu 98 din a. tr. a „Tel. Rom.“

Eu din inima amu doritu si dorescu si acum'a c $\acute{a}$ se mi se dea ocaziune, va se dica, se putemu delatur $\acute{a}$ obstaculele ce au dificultatu progresulu reuniunei n $\acute{o}$ stre si se-si reinc $\acute{e}$ pa activitatea; c $\acute{a}$ asi $\acute{a}$ se-mi indeplinescu datorint'ia, c $\acute{a}$ ci intentiunile n $\acute{o}$ stre a membriloru, intre cari si a mea, te potu afid $\acute{a}$ dle interpelante, au fostu

curate si nice c $\acute{a}$ tu de putienu perverse. Nu te super $\acute{a}$ pentru acei vre-o c $\acute{a}$ ti-va florenasi c $\acute{a}$ ci te asecurezu ca acei'a nu suntu si nu voru fi perduti; ci mai tare te supera pentru caus'a causei.

Din partemi 'su gat'a a-mi d $\acute{a}$ acelu raciotiniu, prea bucurosu, numai cui? C $\acute{a}$ ci dupa departarea dlui presiedinte, eu c $\acute{a}$ cassariu in contielegere cu bibliotecariulu Gradinariu mi-amu datu totu concursulu spre a se adun $\acute{a}$ membrii la vre-un'a „siedintia“, si anume odata pre calea publicata prin „Gazeta“ i $\acute{e}$ r' in d $\acute{o}$ ue renduri pre cale privata. Ce p $\acute{o$ te fi caus'a neinteres $\acute{a}$ rei membriloru nu sci $\acute{u}$ si 'mi pare reu si mie. A-mi d $\acute{a}$ deci raciotiniu, neavendu cui, mi-a fostu imposibilu.

Celalaltu espedientu recomandat $\acute{u}$ de dlui interpelante me promitu ca-lu voi $\acute{u}$ folosi; inse numai in casulu ac $\acute{e}$ l'a durerosu c $\acute{a}$ ndu nu vomu mai av $\acute{e}$ nice un'a sperare de a o mai revif $\acute{a}$ c $\acute{a}$, ci arunc $\acute{a}$ ndu tier $\acute{a}$ na preste dens'a 'i vomu dice: Fie-ti tier $\acute{a}$ n'a usi $\acute{o}$ ra! Si aceste din aceea impregiurare, fiindu-ca eu asi $\acute{a}$ cred $\acute{u}$, ca in casu c $\acute{a}$ ndu a-si recurge la verdictulu „publiculu“ spre a me absolv $\acute{a}$, amu ignoratu cu totul pre membrii a c $\acute{a}$ roru majoritate suntu economi si nu cetescu diarie si asi $\acute{a}$ insi aduce reuniunei sentint'ia de m $\acute{o}$ rte. Apoi in casulu ac $\acute{e}$ st'a i $\acute{e}$ r' te-ai super $\acute{a}$ si domni'a ta.

Dar' se-ti spunu si eu necazulu meu dle interpelante! Eu si altii asemenea cu mine ne nutreamu cu aceea dulce sperantia, ca: m $\acute{o}$ destele n $\acute{o}$ stre puteri reduse si miciorate prin departarea domnulu nostru presiedinte se voru ajutor $\acute{a}$ si intari prin intrevinerea unoru atari $\acute{o}$ meni cum aru fi si dni'a t $\acute{a}$, c $\acute{a}$ ci f $\acute{a}$ ra $\acute{o}$ meni iscusiti in astfelu de cestiuni „nu merge treab'a.“ Numai te intreb $\acute{u}$! ce consecuintia e aceea dela dni'a t $\acute{a}$ se te tragi in tufa si se ochiesci, inse prel $\acute{a}$ nga totu zelulu celu prea mare nice a te face membru n'ai binevoitu. Si asi $\acute{a}$ ai totu dreptulu c $\acute{a}$ ndu scrii, ca: „s'au infintiatu dupa cum s'au anuntiatu mai de multe ori un'a reuniune de lectura cu resiedint'ia in Nadesiulu sas. f $\acute{a}$ ra a fi auditu ceva despre ea ceea-ce at $\acute{a}$ t'a insemn $\acute{e}$ za ca: audiendu nu audi si vedindu nu vedi.

Prel $\acute{a}$ nga cari promitiendu-me membriloru a-mi d $\acute{a}$ unu raciotiniu pre calea publicitatiei indata ce voru pofti-o ac $\acute{e}$ st'a espresu si cu numele, rem $\acute{a}$ nu cu t $\acute{o}$ ta stim'a.

Teodoru Danu,
cassieriu.

Variet $\acute{a}$ ti.

* * * Congregatiunea comitatulu Sibiului extraordinaria se va tien $\acute{e}$ in 28 Februaru st. nou.

* * * *Balu.* Din Saliste ni se scrie ca in 3/15 Februaru a. c. la initiativ'a dlui jude reg. ung. I. Maximu a fostu unu balu frumosu la care a fostu intrunita o cununa frum $\acute{o}$ sa de d $\acute{o}$ mne si domnisi $\acute{o}$ re — intre cari invetiator $\acute{e}$ s'a din locu A. S., a fostu regin'a balului, — multi domni fruntasi din locu si din giuru. Petrecerea a t $\acute{e}$ nutu p $\acute{a}$ na la 4 ore dupa mediulu noptiei.

* * * *Interpelatiune obscura.* O hartio $\acute{g}$ a de unu latu de palma, cu vre-o c $\acute{a}$ te-va denuncii aruncate asupr'a preotiloru si invetiatoriloru din Ghijas'a inf. si Ilimbavu, intitulata *interpelatiune*, nesubscrisa de nimenea si f $\acute{a}$ ra signatur'a tipografiei, a afflatu primire si in col $\acute{o}$ nele f $\acute{o}$ iei de aici „H. Ztg.“ Impregiurarea ac $\acute{e}$ st'a face lucrulu suspectu si din ac $\acute{e}$ sta cauza nu o ignor $\acute{a}$ mu cu totul. Ne vine lucrulu ciudatu interpelatiunea in felulu ac $\acute{e}$ st'a, c $\acute{a}$ ndu noi avemu organe bis. scol. pentru lucruri cum suntu cele din denunciere. C $\acute{a}$ tra aceste se put $\acute{e}$ adres $\acute{a}$ onorabilulu, s $\acute{e}$ u d $\acute{e}$ ca suntu mai multi, onorabili interpelatori si reulu se vindeca mai in graba, d $\acute{e}$ ca esista, dec $\acute{a}$ tu pe calea „interpelatiunei.“ Ni

se pare ca „interpelatiunea“ este din acelasi izvoru, din care a esitu deundile fabul'a despre o intrunire a junimei române la „Corón'a Ungariei“ cu care onorabilulu, atunci raportoru, induse in raticire pe o alta fôia nemtiésca de aici.

* * * *Varietate tacsata.* Perceptoratulu reg. ung. din locu prin not'a sea dato 16 Decembre 1876 Nr. 9798, care o amu primitu in 20 Februaru a. c. st. n., ne provôca se platimu tacs'a de timbru pentru o *varietate* „cancelaria de advocatu“ din Nr. 71 anulu trecututu fâra amanare (haladéktalanul).

* * * *S'a datu preste capu o banca in Budapest'a.* Banc'a comerciala a cârei presiedinte este contele Melchioru *Lonyay* a pretinsu dela creditorii sei unu *moratoriu de siese luni* si a decisu licuidatiunea. Bilantiulu pro 1876 s'a incheiatu cu 158,000 fl. perdere pre l'anga unu capitalu de 300,000 fl. „N. P. J.“ dice in privinti'a acést'a: Se sciea inca inainte cu câte-va septamâni ca banc'a comerciala este in mari strimtori pentru reptatiunea capitaleloru elocate. La rugarea directiunei cass'a de pastrare a capitalei s'a induplecatu ai aplicad'a unu creditu de escomptu de 300,000 fl. prel'anga intabulatiune de realitati in pretiu de 150,000 fl. Pre cum se vede inse nici sum'a acést'a n'a fostu de ajunsu de a satisfacere pe acei ce-si cereau capitalele elocate si asiâ reptatiunea s'a sistatu. In Bud'a a fostu surprinderea acést'a fôrte neplacuta si acei ce au capitale elocate alérgea cu multimea in localulu bancei, sa-si capete banii, deocamdata inse in zadaru.

* * * *(Despre baronulu Lud. Simonyi)* povestescu „Közvélemény“ urmatórea anecdota: Erá in Maiu anulu 1876 cându punctatiunile de complanare inaintasera atátu de departe in câtu trebuia numai subscrise si cându Tis'a inainte de a le subsemn'a venise la Pest'a pentru a inform'a partid'a liberala. Tis'a present'a partidei raportulu seu; dupa acést'a circula in clubu o còla pe care stá scrisu: „Subsemnati nu acceptéza complanarea conformu punctatiuniloru indicate de dlu ministru presidentu“. Repede se adunara subsemnâriile, la mes'a pe care sta còla erá imbuldiéla mare. Acolo sta si fostulu ministru de comerci, bar. A. Simonyi si privea cu o deosebita placere, câtu de rapede se sporeau subscriptionile. Subsemn'a si Tu, Escelentia, dise unu malcontentu in gluma. Eu nu potu tocma se subsemnez — respunse bar. Simony — dara voiescu se ve povestescu ceva. Erá in anulu 1848 cându contele Sándor ce avea de nevasta pe fic'a principelui Metternich, fu treditu din somnu prin unu grandiosu charivari. Contele in sa nu veni in perplesitate ci deschidiendu ferést'a adres'a multimei ce larmuia întrebarea, déca acestu charivari e pentru densulu seu pentru nevast'a sea? Pentru nevasta! strigà multimea. — Asteptati pucinu — si voi veni si eu in josu! . . . Baronulu Lud. Simonyi este astadi condicatoriulu opozitiunii „liberaliloru independenti.“

* * * *Kossuth si hunedoreni.* Durea cea amara mai nóua a chauvinistiloru magiari, lucru cunoscutu, suntu români din Hunedór'a. Kossuth „exgubernorulu“ inca a scrisu pe lungu si pe largu redactoriloru dela „Hunyady Album“, Al. György si G. Szatmary desfasiurându mai multe planuri cum s'aru puté „salvá“ natiunalitatea „magiariloru romanisati (?).“ Kossuth dice intr'unu locu alu epistolei se: „Acést'a e o trista aparitiune si totu „odata o astfelu de abnormitate fenomenale, încátu ideile mele despre „psichologi'a vietiei poporului si despre caracterulu natiunalu alu magiariloru suntu cu totulu confuse“.

* * * *(Rose albe.)* Cetimu in foile din Berlinu: Raportulu politiei aduse septamân'a trecuta in stilulu seu

lapidaru indatinatu notiti'a, ca unu „omu“ lovitu subitu de erotesia (versare de sânge) in strad'a Hagelsberger cadu in drumu si muri.

Acestu „omu“, cum spune comunicatulu din urma, erá unu oficialu mai inaltu ce avé locuinti'a sea in strad'a Grossbeeren. Elu fusese invitatu pe diu'a aceea dupa amédi la unu ospetiu impreuna cu frumós'a si tener'a sea nevasta. Pentru toaleta mai lipsea numai o cununa, cu care avé se fie decorate bucele tenerei sotii. Barbatulu cu nevast'a sea se certau in gluma ca ce flori se aléga, nevast'a voiá rose albe, ér' barbatulu rosii. Nevast'a chiamà servitórea si i demandà se mérga intr'o pravalia de flori in strad'a Ierusalimu si se aduca de acolo, o cununa de rose albe pe care dóm'n'a o inspiciase degiá. Barbatulu sarí iute si necajinduse dise ca unu aeru comicu: „Voescu se fia voia mea, tu trebue se te gatesci pentru mine si dupa gustulu meu!“ Dupa acést'a elu si luà palari'a si se indepartà ingraba. Intr'aceea dóm'n'a se frisà si intr'o óra stá in toaleta mare dinaintea oglindei bucuranduse ca venindu barbatulu seu acasa o va aflá frumós'a. Dara trecu unu patrariu de óra dupa altulu, barbatulu nu mai venea cu cunun'a de flori. Cuprinsa de o presimtire funesta si inspaimentata dóm'n'a tramise servitórea la pravalia de flori, pentru a cautá pe barbatulu ei, dara nelinistea interiorulu ei nu o lasà sa astepte reintórcerea servitórei; ea radicà slipepulu vestimentulu in susu, imbracà o mantela larga si acoperindu-si capulu frisatu cu o capota transversa in fuga strad'a Grossbeeren si privirile sale cautau in drépt'a si stâng'a impregiuru pe sotiulu seu. Carnindu in strad'a Hagelberger vediu multime de ómeni stându gramada si discuranu cu focu. Cu anim'a inspaimentata se oprí din fuga si trecandu printre ómeni audi vorbinduse: „Nu se scie, déca a muritu séu nu; dupa ce se repetà de dóue ori versarea sângelui omulu care avé la sine o scatula cu flori cadu josu pe trotoaru. L'au dusu aici in casa“. O scatula cu flori — acést'a a fostu cunun'a ei de balu. Abiá putendu-si predominá sentiurile nenorocit'a femeia navalí in cas'a numita, unde aflà pe sotiulu seu mortu si intinsu pe o matratia. Ea se plecà preste iubitulu ei decedatu si lu inunda cu lacrimi. Numai dupa ce s'a asediatu prim'a veementia a dorerei potú fi indepartata cu o fortia blânda de langa cadavru. Scatui'a ascundea unu ramu cu rose albe, cum le dorise soti'a.

* * * *(O combinatiune ciudata.)* Unu individuu marginitu in spiritu întrebà pe unu amicu alu seu: „Cum 'ti place acestu portretu alu mamei mele? „Fôrte bine, respunse acél'a“, trebue ca ea a fostu o frumsetia in vremea ei“. — „Togm'a acést'a voiamu se credu si eu, si te asiguratu ca de o cunosceamu eu pe tempulu acél'a candu o luà tata-meu de nevasta, nu elu erá acél'a ce primea mân'a ei.“

* * * *(Unu expedientu raru.)* In Ungari'a domni furí 'si vedu atátu de bine de meseri'a loru, încátu mic'a cetate Béel e togm'a pe cale de a se impacá cu cinci dintre cei mai cumpliti hoti pre l'anga o remuneratiune anuale de 600 fl. Cetatea spera ca va face inca o tréba brilanta.

* * * *(Ea nu este aice.)* In Pennsilvani'a observà unu predicatoru de pe amvonu cum unu barbatu june deschidiendu pucinu usi'a se uità furisitu pe tempulu predicei in biserica esaminandu multa vreme pe credinciosi cu staruintia. Demnulu predicatoru betranu maniaduse se oprí in predic'a sea si strigà: „June peccatosu! Te poti duce iéra, ea nu e aici.“

* * * *(Din véti'a lui Mithad pas'a.)* Caderea neasteptata a marelui veziru

turcescu a fostu si e obiectu de multa di scusiune in publicistic'a dilei. In Parisu a aparutu o scriere: „Mithad pacha, par Leon-le Duc,“ din care „Republice français“ face conclusiunea ca Mithad e unu capu insemnatu, unu talentu politicu destoinicu, dara unu talentu aplecatu a se predá ilusiuniloru maritimóse, a pune prea pucinu pretiu pre intrigile dela palatu, si de aceea a si fostu de atâte ori surprinsu si trantitu. Viéti'a lui intréga (elu e de 55 ani) e unu siru de schimbâri varie. Cu tóte aceste elu e unu omu destoinicu ce are talentulu de a valorá pentru orientu cunoscintiele sale câstigate in apusu. Tat'a lui Mithad a fostu judecatoriu si reformatoriu si desteptá, in fiulu seu convictiunea, ca coranulu se póte fôrte bine impacá cu nóua constitutiune a Portiei. Mithad intrà in administratiune in etatea de 12 ani si cu 19 ani devení membru la curtea de compturi in Siri'a, si 3 ani mai târdiu secretariu la comisiunile de controlu in Asi'a mica ce aveau chiamarea de a executá nou'a organizatiune a administratiunii. Redsid pas'i a i dete postulu de incredere de alu doilea secretariu in marele consiliu din stambul. Pre tempulu resbelulu din Crimeea fu denumitu comisariu pentru a preveni disordinele ce se nasceau si a tiné ordinea. In 1857 deveni comisariu pentru Bulgari'a. Facendu in tempulu acést'a o calatorie in apusu o folosi atatu de bine in câtu cá guvernatoru la Nisi atrase prin administratiunea sea privirile sultanulu asup'r'a-si si fu insarcinatu a elaborá legea vilaetelor prin care reformele ce le incepuse in pasialiculu seu se introdusera pretotindenea. Dorere ca au lipsitu ómeni apti pentru ide'a lui Mithad. Unde administrá elu insusi, cum in vilaetulu dela Dunare, tóte trebile mergeau asiá de bine câtu degia pe atunci umblá cu ide'a constitutiunii turcesci. Spre scopulu acést'a isbuti a formá in stambul unu consiliu de statu intocmitu dupa modelulu francezu si deveni presidentulu lui. Dupa unu anu in sa infuinti'a lui se inlaturá si elu furtimesu cá guvernatoru in Bagdadu, unde iéra se aretà administratoru distinsu. In anulu 1871 muri Ali-pasi'a, Mahmud Nedim pasi'a (instrumentulu lui Ignatieff) devení mare viziru si chiamà pe Mithad la Stambul dara voi sa-lu trimita la Adrianopole, cându acést'a se incumetá a mérga la sustanulu si a-i descrie starea ingritigóre a imperiului. Mithad deveni mare veziru, dara iéra fu trantitu dupa unu patrariu de anu facându-se in sa guvernor in Salonichi, unde remase numai putiene luni. Mithad se reiv'abia la 1875 cându se dicea, ca se mérga in Ertiegovin'a. Abdul Aziz in sa nu se invoi, dara lu denumi ministru de justitia. Mithad se retrase iera curendu si reaparú cá presidentu alu consiliului de statu abia in preser'a caderei lui Abdul Aziz. De atunci elu jocà rolulu principalu in Stambul, dupa atâtea vicisitudini e de asteptatu ca caderea sea de curendu nu va fi inca sfersitulu carierei sale politice.

Burs'a de Vien'a.

Din 9/21 Februaru 1877.

Metalicele 5%	62 95
Imprumutulu natiunalu 5% (argintu)	67 90
Imprumutulu de statu din 1860	110 75
Actiuni de banca	838 —
Actiuni de creditu	150 10
London	123 50
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	73 75
„ „ „ Temisiorene	71 75
„ „ „ Ardelenesci	71 40
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	113 40
Galbinu	5 87 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 87
Valut'a nóua imperiale germâna	60 60

Nr. 36/1877.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii de clas'a a III. Cinusioru ppresbiteratulu Nocrichiu—Cincumare, cu care suntu impreunate emolumintele urmatóre:

Folosirea portiunei canonice de 12 jugere, aretura si fenatiu, tacsele stolari statorite de sinodulu ppresbiteralu, precum si câte o di de lucru dela 60 familii.

Suplicile instruate in intielesulu statutulu organicu si alu dispositiuniloru sinodulu archidiecepsanu, suntu ase tramite la subscribulu pana la 6. Martiu a. c.

Nocrichiu in 1. Februaru 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

(1—3) G. Maieru.
adm. ppsc.

Nr. 6/1877.

1—3

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante greco-resaritene de class'a a III-ea a Corodu-Sanmartonulu protopresbiteratulu Tarnavei superióre, cu care suntu impreunate urmatóriele emoluminte:

1. Folosirea portiunei canonice de 3 jugere aratura, fenatiu si vie.

2. Folosirea pamenturiloru ce se voru compará cu 200 fl. v. a. cá portiune canonica pentru subsistinti'a preotulu.

3. Dela 35 de familii câte ur'a feldera de cucuruзу sfarmitu.

4. 35 de dile de lucru dela cei cu vite câte un'a di de lucru cu caru séu plugu, dela cei cu palm'a câte 1-a,

5. Stola usuata.

6. Cuartiru naturalu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, se-si astérna petitiunile loru intrunite in sensulu „statutulu organicu“ pana in 10 Martiu 1877 la subsemnatulu.

Alm'a, 1 Fauru, 1877

in contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Almasianu m. p.
Protopresbiteru.

Nr. 19/1876.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de capelanu l'anga parochulu neputinciosu din Gurariulu onor. parinte Ioanu Arseniu.

Comun'a parochiala statatória din 560 familii cu 2800 suflete, este redusa la dóue parochii de class'a III.

Capelanulu va avé jumetate din venitulu parochiei susnumitulu parochu, 150 fl. din dotatiunea de 600 fl. sistemisata din alodiulu comunale pentru ambele parochii si pâna la 100 fl. din venitele stolari dela 280 familii.

Concursele, instruite dupa prescriesele sinodulu archidiecepsanu din 1873, sa se adreseze la subscribulu pâna in 26 Fauru a. c.

Sibiu 25 Ianuariu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

(3—3) I. Hani'a,
ppresbiteru.

Insciintiare.

Deschidiendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sibiu instructiune pentru mósie, candidatele de mositu de natiunalitatea româna si nemtiésca suntu provocate a se insinúa pâna la terminulu indicatu la susbersulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februaru 1877.

Dr. Lukacs Mikolics,
profesoru ord. de mositu.

4—4